Vantaa

HARMAANTALOUDEN TORJUNTAOHJE

Käsitelty Vantaan kaupunginhallituksessa ja hyväksytty x kuun x päivänä 2026.

Sisällysluettelo

1. OHJEEN SOVELTAMISALA 4
2. MÄÄRITELMÄT 5
3. TILAAJAVASTUULAKI 6
4. KAUPPA-, ENNAKKOPERINTÄ-, TYÖNANTAJA JA ARVOLISÄVEROLLISTEN REKISTERIIN REKISTERÖITYIMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ 6
5. REKISTERÖITYMISEN SELVITTÄMINEN 8
6. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ 11
7. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN SOPIMUSSUHTEEN AIKANA 11
8. TYÖHÖN SOVELLETTAVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN TAI KESKEISTEN TYÖEHTOJEN SEKÄ TYÖTERVEYSHUOLLON JÄRJESTÄMISEN SELIVTTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ SEKÄ TODISTUS TAPATURMAVAKUUTUKSESTA 12
9. TARJOUSKILPAILUSTA SULKEMINEN 13
10. SELVITYSTEN SÄILYTTÄMINEN 14
11. ULKOMAISEN TYÖNTEKIJÄN TYÖNTEKO-OIKEUDEN PERUSTE 14
12. TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN TAI IHMISKAUPAN RISKI 15
13. POIKKEUKSELLISEN ALHAISET TARJOUKSET 16
14. KULUNVALVONTA JA HENKILÖTUNNISTEET 17
15. ALIHANKINNAN KETJUTTAMINEN RAKENNUSURAKOISSA 17
16. PAKOTEPÄÄTÖKSET 18
17. TIETOJEN LUOVUTTAMINEN VEROHALLINNOLLE 18
18. HANKINTAILMOITUKSEEN TAI TARJOUSPYYNTÖÖN JA SOPIMUKSEEN KIRJATTAVAT EHDOT 19

Lukijalle

Tämä harmaan talouden torjuntaohje korvaa Vantaa kaupunginhallituksen XX.XX.2026 hyväksymän harmaan talouden torjuntaohjeen.

Ohjeen tavoite

Harmaan talouden torjuntaohjeen tavoitteena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista, vähentää harmaata taloutta ja talousrikollisuutta, tehostaa harmaan talouden torjuntaa sekä tukea laillista yritystoimintaa ja tervettä kilpailua Vantaan kaupungin hankinnoissa.

1. OHJEEN SOVELTAMISALA

Ohjetta sovelletaan Vantaan kaupungin kaikilla toimialoilla sekä soveltuvin osin kaupungin tytäryhtiöissä.

Ohjeet koskevat pääasiallisesti palveluhankintoja sekä rakentamistoimintaan liittyviä hankintoja. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös Vantaan kaupungin tavarahankinnoissa, vaikka tilaajavastuulakia ei tällöin sovellettaisikaan.

Hankinnoissa, jotka alittavat niille hankintalaissa säädetyt kynnysarvot, on noudatettava ohjeita siltä osin, kun se on tarpeellista ottaen huomioon tilaajavastuulain säädökset sekä Vantaan kaupungin hankintaohjeet.

Kaupungin osallistuessa yhteishankintoihin Vantaan kaupungin puolesta hankintoihin osallistuva henkilö huolehtii, että hankinnan kilpailuttava yhteishankintayksikkö noudattaa tilaajavastuulain säädöksiä sekä tämän ohjeen periaatteita.

Tilaajan on varmistettava, että toimittaja toimii tämän ohjeen mukaisesti myös hankintasopimuksen voimassaoloaikana.

Tilaajavastuulaissa määritellään laiminlyöntimaksu, mikäli tilaaja ei noudata tilaajavastuulakia. Tätä ohjetta noudattamalla voidaan välttyä myös tämän lain mukaisilta laiminlyöntimaksuseuraamuksilta.

Tämän ohjeen loppuosassa on kerrottu minkälaisia ehtoja hankintailmoitukseen tai tarjouspyynnön ja sopimukseen on kirjattava.

2. MÄÄRITELMÄT

Tilaaja
Tilaajalla tarkoitetaan Vantaan kaupungin yksiköitä.

Toimittaja
Toimittajalla tarkoitetaan Vantaan kaupungille tarjouksen tehnyttä tai kaupungin kanssa hankintasopimuksen solminutta yritystä tai muuta taloudellista toimijaa.

Rakentamistoiminta
Rakentamiseen ja rakentamiseen liittyvillä hankinnoilla tarkoitetaan rakennustoimintaa, korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoimintaa sekä maa- ja vesirakentamista.

Tilaajavastuulaki
Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (22.12.2006/1233).

Työperäinen tai työvoiman hyväksikäyttö
Työperäinen tai työvoiman hyväksikäyttö viittaa tapauksiin, joissa työntekijän työehdot ovat huonot, hän tekee pitkää työpäivää, on alipalkattu ja/tai työskentelee huonoissa/turvattomissa työoloissa niin, että hänellä on hyvin rajalliset mahdollisuudet muuttaa tilannettaan. Nämä tilanteet voidaan tilanteen vakavuudesta riippuen määritellä erilaisiksi työrikoksiksi, ihmiskaupaksi tai sen rinnakkaisrikoksiksi. Esimerkiksi pelkkä alipalkkaus ei ole Suomessa kriminalisoitu mutta jos alipalkkauksen lisäksi henkilö tekee töitä huonoissa oloissa ja pitkiä päiviä, voi kyseessä olla esimerkiksi kiskonnantapainen työsyrjintä.

Työperäinen ihmiskauppa

Työperäinen ihmiskauppa viittaa henkilön vakavaan hyväksikäyttöön taloudellisen hyödyn saamiseksi. Työntekijän hyväksikäyttö voidaan luokitella ihmiskaupaksi, mikäli siinä ilmenee vapaudenriistoa, väkivaltaa, uhkailua, velkavankeutta, ja jos henkilöä on erehdytetty, hänelle on annettu valheellisia lupauksia tai häntä on painostettu.

3. TILAAJAVASTUULAKI

Tilaajavastuulakia on sovellettava kaupungin tekemissä hankinnoissa. Lain tarkoituksena on, että julkisoikeudellinen yhteisö pystyisi varmistamaan, että niiden kanssa vuokratyöstä tai alihankinnoista sopimuksia tekevät yritykset täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa.

Tilaajavastuulakia on sovellettava, kun

- tehdään hankinta, joka koskee vuokratun työntekijän käyttämistä,
- tehdään hankinta, jossa kaupunkikonsernin työtiloissa tai työkohteessa työskentelee konsernin sopimuskumppanin palveluksessa oleva työntekijä, jonka työtehtävät liittyvät kaupunkikonsernin toiminnassa tavanomaisesti suoritettaviin työtehtäviin tai konsernin tavanomaiseen toimintaan liittyviin kuljetuksiin tai
- tehdään rakentamista tai rakentamiseen liittyvää korjaus-, hoito- tai kunnossapitoa koskeva hankinta.

Tilaajavastuulakia ei kuitenkaan sovelleta, jos

- vuokratun työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää tai
- hankintasopimuksen vastikkeen arvo ilman arvonlisäveroa on alle 9000 euroa.

Laskettaessa edellä tarkoitettuja raja-arvoja työn katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos tilaajalle tehty työ tai aikaansaatu työtulos perustuu useisiin peräkkäisiin, keskeytymättöminä tai vain lyhyin keskeytyksin jatkuviin sopimuksiin.

Tilaajavastuulain mukaan selvityksiä ei tarvitse hankkia, jos hankintayksiköllä on perusteltu syy luottaa tulevan sopijapuolen täyttävän lakisääteiset velvollisuutensa sillä perusteella, että sopimuspuoli on valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maankunnan kunta tai kuntayhtymä, seurakunta, seurakuntayhtymä, Kansaneläkelaitos tai Suomen Pankki, osakeyhtiölaissa tarkoitettu julkinen osakeyhtiö, valtion liikelaitos tai sen kokonaan omistama yhtiö, kunnan tai kuntayhtymän kokonaan omistama yksityisoikeudellinen yhteisö tai yhtiö taikka vastaava ulkomainen yhteisö tai yritys.

4. KAUPPA-, ENNAKKOPERINTÄ-, TYÖNANTAJA JA ARVOLISÄVEROLLISTEN

REKISTERIIN REKISTERÖITYIMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ

Tilaajavastuulain mukaan ennen sopimuksen tekoa on tilaajan pyydettävä hankinnan yhteydessä viimeistään ennen sopimuksen tekoa selvitys, että toimittaja on merkittynä seuraaviin rekistereihin:

- kaupparekisteriin,
- arvonlisävelvollisten rekisteriin,
- ennakkoperintärekisteriin ja
- työnantajarekisteriin.

Kaupparekisteri

- Yksityinen elinkeinonharjoittaja on velvollinen tekemään perusilmoituksen kaupparekisteriin, jos
- hän harjoittaa luvanvaraista elinkeinoa
- hänellä on elinkeinotoimintaa varten pysyvä toimipaikka eli omasta asunnosta erillinen liiketila tai
- hänen palveluksessaan on muu henkilö kuin aviopuoliso tai hänen alaikäinen tai muuten holhouksenalainen lapsi tai lapsenlapsi.

Maatilatalouden tai kalastuksen harjoittaja ei ole ilmoitusvelvollinen.

Avoimen- ja kommandiittiyhtiön sekä osakeyhtiön on tehtävä aina perusilmoitus kaupparekisteriin.

Ennakkoperintärekisteri

Ennakkoperintärekisteriin merkitään se, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa, maataloutta tai muuta tulonhankkimistoimintaa, josta saatavaa suoritusta ei ole pidettävä palkkana eikä urheilijan palkkiona. Kun elinkeinonharjoittaja tai yritys on merkitty ennakkoperintärekisteriin, hankintayksikön ei tarvitse toimittaa ennakonpidätystä maksamistaan työkorvauksista

Arvonlisäverovelvollisten rekisteri

Lähtökohtaisesti kaikki Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuva tavaroiden ja palvelujen myynti on arvonlisäverovelvollista, mutta säännöstä on lukuisia poikkeuksia.

Velvollinen suorittamaan veroa on tavaran tai palvelun myyjä. Jos ulkomaalaisella ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa, eikä hän ole hakeutunut

verovelvolliseksi, verovelvollinen ulkomaalaisen Suomessa myymistä tavaroista ja palveluista on ostaja (käännetty verovelvollisuus).

Rakennustoiminnassa on voimassa käännetty arvonlisäverovelvollisuus. Rakennusalan käännetty verovelvollisuus tarkoittaa sitä, että rakentamispalvelujen myyntitilanteessa verosta vastaa ostaja eikä myyjä. Käännettyä verovelvollisuutta ei sovelleta silloin kun myydään ainoastaan rakennusalan tavaroita.

Arvonlisäverovelvollista liiketoimintaa harjoittavan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus verohallintoon. Ilmoituksen perusteella yritys merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Vähäinen liiketoiminta on jätetty arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Jos tilikauden liikevaihto on alle 20 000 euroa, yritys ei ole verovelvollinen eikä tämän tarvitse ilmoittautua rekisteriin.

Työnantajarekisteri

Työnantaja, joka aloittaa säännöllisen palkanmaksun, on velvollinen ilmoittautumaan työnantajarekisteriin. Kaupunki edellyttää, että sen kanssa kauppaa käyvät ja työntekijöilleen säännöllisesti palkkaa maksavat yritykset kuuluvat työnantajarekisteriin.

5. REKISTERÖITYMISEN SELVITTÄMINEN

Hankintayksikön on selvitettävä rekisteröityminen edellä mainittuihin rekistereihin ennen hankintapäätöksen tekemistä tai ainakin ennen sopimuksen tekemistä sen tarjoajan osalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun.

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajaa selvittämään tilaajavastuulain mukaiset selvitykset myös alihankintaketjujen osalta. Toimittajaa huolehtii aliurakoitsijoiden tilaajavastuulain mukaisten asiakirjojen säilyttämisestä ja hankintayksiköllä on oikeus vaatia koska tahansa toimittajaa esittämään asiakirjat.

Mikäli toimittaja ei ole rekisteröitynyt edellä mainittuihin rekistereihin, toimittajan tulee selvittää ne seikat, joista rekisteröimättömyys johtuu. Jos perustelut ovat lainmukaisia, kaupunki hyväksyy rekisteröimättömyyden. Tieto rekisteröimättömyydestä ja sen perusteesta on merkittävä hankintapäätökseen.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii asiakirjojen säilyttämisestä sovitulla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3-6 kuukauden välein.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä

Tieto rekistereihin merkitsemistä löytyy yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (www.ytj.fi). Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä on Verohallituksen ja Patentti- ja rekisterihallituksen yhdessä ylläpitämä tietojärjestelmä, johon merkitään yritykset, jotka ovat merkitty edellä mainittuihin rekistereihin.

Vastuugroup.fi

Vastuugroup.fi on internetissä toimiva palvelu tilaajavastuulain edellyttämien tietojen selvittämisessä ja raportoinnissa. Palvelusta saa hankittua tilaajavastuulain edellyttämät palvelun toimittajaa koskevat tiedot, joita lain mukaan ovat ennakkoperintä-, työnantaja-, kaupparekisteri- ja arvonlisäverorekisteri tiedot sekä selvitykset verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta sekä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai niiden keskeisistä ehdoista. Yritysten vero- ja työeläketiedot päivittyvät palveluun suoraan verohallinnosta ja työeläkeyhtiöistä noin kuukauden välein työeläkeyhtiöstä riippuen.

Tilaajavastuulain edellyttämien raporttien lisäksi Vastuugroup.fi Valvoja-palvelu seuraa valittujen toimittajien velvoitteiden noudattamista automaattisesti. Tilaaja saa sähköpostitse ilmoituksen, mikäli toimittajan tiedoissa on huomautettavaa. Toimittaja voi toimittaa tilaajavastuulain edellyttämät tiedot toimittamalla Vastuugroup.fi raportin. Toimittajaa ei voida kuitenkaan vaatia liittymään Vastuugroup.fi palveluun, vaan vaadittavat tiedot on voitava toimittaa myös muulla tavoin.

Vantaan kaupungin kaikki toimialat käyttävät Vastuugroup.fi palvelua. Vastuugroup.fi tietoja käytetään hyväksi kaikissa hankinnoissa, jotka kuuluvat tilaajavastuulain piiriin.

Tietojen tarkastaminen tai toimittaminen

Hankintayksikön on itse tarkistettava tarjoajan rekisteröityminen kauppa-, ennakkoperintä-, arvonlisävelvollisten ja työnantajarekisteriin yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (www.ytj.fi) tai pyydettävä tarjoajaa toimittamaan tarvittavat selvitykset määräaikaan mennessä. Tarkistuksesta on tallennettava dokumentti hankinta-asiakirjoihin.

Tilaajavastuulain mukaiset selvitykset täytyy tallentaa, jotta myöhemmin mahdollisissa viranomaistarkastuksissa on osoitettavissa, että selvitykset on

tarkastettu tilaajavastuulaissa tarkoitetulla tavalla ennen kuin sopimus on tehty. Asiakirjat tulee olla tallennettu ja tietojen tarkastaminen tulee olla osoitettavissa kaksi vuotta sopimuksen päättymisestä.

Mikäli ulkomaalaista tarjoajaa ei ole merkitty edellä mainittuihin rekistereihin, on hankintayksikön pyydettävä tätä toimittamaan selvitys sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisesta rekisteröitymisestä. Selvitykset tulee toimittaa suomen kielellä.

Mikäli ulkomaisella yrityksellä ei ole y-tunnusta, tarjoajan tulee ilmoittaa muu yrityksen käyttämä identifiointitunniste. Hankintayksikkö voi tarvittaessa pyytää tarjoajaa tarkentamaan toimitettuja selvityksiä ja vaatia, että ne ovat asianmukaisen viranomaisen antamia. Rekisteröitymisen selvittäminen on tarpeen, jotta hankintayksikkö voi varmistua, että tarjoaja täyttää vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa.

Lisäksi hankintayksikön on pyydettävä tai itse tarkistettava kaupparekisteriote siltä tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun. Kaupparekisteriotteessa on merkintä, jos tarjoaja tai sen johtohenkilö määrätty liiketoimintakieltoon, jolloin hankintayksikön on suljettava tarjoaja tarjouskilpailusta. Liiketoimintakielto ilmenee myös Vastuugroup.fi raportista.

Tarjoajalta pyydettävien selvitysten on oltava hankintayksikön käytettävissä ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen allekirjoitusta, joten niiden toimittamiselle on tarvittaessa asetettava määräaika.

Jos tarjoaja ei ole rekisteröitynyt edellä esitetyllä tavalla vaadittuihin rekistereihin, vaikka lainsäädäntö tätä häneltä edellyttää tai jos tarjoaja ei toimita selvitystä rekisteröimättömyyden perusteesta tai kaupparekisteriotetta tai jos ulkomainen ehdokas ei toimita vaadittua suomenkielistä selvitystä, suljetaan tarjoaja pois tarjouskilpailusta.

Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, alustava tarjousvertailu on tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on tehtävä sitä tarjoajaa koskien ja pyydettävä siltä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

6. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ

Suomalaisen tarjoajan on osoitettava maksaneensa verot ja eläkevakuutusmaksut esittämällä hankintayksikölle viranomaisen antama todistus. Ulkomaisten tarjoajien tulee toimittaa vastaavat suomenkieliset selvitykset sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisesti.

Verovelkatieto tulee tarkastaa ensisijaisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä (YTJ.fi). Hankintayksikön voi tarkastaa tiedot Vastuugroup.fi Luotettava Kumppani -palvelun kautta tai mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee tarjoajaa pyytää toimittamaan selvitykset. Edellä kerrotut selvitykset tulee tarkastaa alustavan tarjousten vertailun jälkeen siltä tarjoajalta, joka vertailun perusteella tulisi voittamaan tarjouskilpailun. Selvitykset on oltava hankintayksikön käytettävissä ennen hankintapäätöksen tai viimeistään ennen sopimuksen tekemistä.

Jos tarjoaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisen eläkevakuutusmaksun maksamisen, on hankintayksikön suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta. Hankintayksiköllä ei kuitenkaan ole edellä kerrottua mahdollisuutta, jos tarjoaja on tehnyt ao. maksunsaajan kanssa maksusuunnitelman laiminlyöntinsä korjaamiseksi tai jos laiminlyödyn veron tai maksun määrä on vähäinen.

Jos tarjoaja ei toimita pyydettyjä selvityksiä asetetussa määräajassa, hankintayksikön on suljettava tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle. Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, on alustava tarjousvertailu tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on pyydettävä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

7. VEROJEN JA LAKISÄÄTEISTEN ELÄKEVAKUUTUSMAKSUJEN MAKSAMISEN SELVITTÄMINEN SOPIMUSSUHTEEN AIKANA

Hankintayksikön on valvottava, että sen sopimuskumppanit huolehtivat verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta koko sopimuskauden ajan.

Jotta valvonta olisi mahdollista, on valvonnasta sovittava hankintasopimuksessa. Mikäli toimittaja on liittynyt Vastuugroup.fi -valvojapalvelu järjestelmään, ei toimittajan tarvitse toimittaa selvitystä maksujen maksamisesta.

Mikäli tilaajavastuulaissa tarkoitettu sopimus on voimassa yli 12 kuukautta, toimittajan on toimitettava tilaajalle sopimussuhteen aikana 12 kuukauden välein selvitys siitä, ettei yrityksellä ole verovelkaa sekä todistukset työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä veroja taikka eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty. Asiakirjat tulee olla tallennettu ja tietojen tarkastaminen tulee olla osoitettavissa kaksi vuotta sopimuksen päättymisestä. Nämä selvitykset on siis tarkastettava ja tallennettava kerran vuodessa Vantaan kaupungin viralliseen arkistoon.

8. TYÖHÖN SOVELLETTAVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN TAI KESKEISTEN TYÖEHTOJEN SEKÄ TYÖTERVEYSHUOLLON JÄRJESTÄMISEN SELIVTTÄMINEN HANKINNAN YHTEYDESSÄ SEKÄ TODISTUS TAPATURMAVAKUUTUKSESTA

Hankintayksikön on pyydettävä tilaajavastuulain mukaan selvitys tai tarkistettava Vastuugroup.fi-palvelusta työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitys työterveyshuollon järjestämisestä siltä tarjoajalta, joka alustavan tarjousvertailun mukaan on voittamassa tarjouskilpailun. Tarjoajan on pyynnöstä toimitettava selvitys hankintayksikölle ennen hankintapäätöksen tekemistä tai viimeistään ennen sopimuksen tekemistä ja sen toimittamiselle on asetettava määräaika. Selvitykset voidaan pyytää jo aiemmassa vaiheessa esimerkiksi tarjousten vertailun yhteydessä.

Jos tarjoajan toimittama selvitys antaa aiheen epäillä, että tämä ei noudata tai rikkoo työhön sovellettavaa työehtosopimusta tai että työehdot eivät ole lain mukaisia, on hankintayksikön tutkittava, voidaanko tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle hankintalain mukaisilla perusteilla.

Jos tarjoaja jättää pyydetyn selvityksen toimittamatta, voidaan tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle.

Jos tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, alustava tarjousvertailu on tehtävä uudelleen ja edellä kerrotut selvitykset on pyydettävä siltä tarjoajalta, joka uuden vertailun perusteella voittaisi tarjouskilpailun.

Hankintayksikön ja tarjouskilpailun voittajaksi valitun yksityisen työnantajan väliseen urakkasopimukseen tulee ennen sopimuksen allekirjoittamista lisätä lauseke, jonka mukaan sopimukseen liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä.

Tilaajavastuulain mukaan rakennustoiminnassa on lisäksi vaadittava toimittajaa toimittamaan todistus voimassa olevasta tapaturmavakuutuksesta.

9. TARJOUSKILPAILUSTA SULKEMINEN

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos

- tarjoajana on elinkeinonharjoittaja tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon,
- tarjoajaa ei ole merkitty kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisävelvollisten rekisteriin, jos laki edellyttää tällaista rekisteröitymistä tai
- jos tarjoaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisen eläkevakuutusmaksun maksamisen, on hankintayksikön suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta. Hankintayksiköllä ei kuitenkaan ole edellä kerrottua oikeutta, jos tarjoaja on tehnyt maksunsaajan kanssa maksusuunnitelman laiminlyöntinsä korjaamiseksi tai jos laiminlyödyn veron tai maksun määrä on vähäinen.
- jos tilaajavastuulakia on sovellettava ja tarjoajan toimittama selvitys antaa aiheen epäillä, että tämä ei noudata tai rikkoo työhön sovellettavaa työehtosopimusta tai että työehdot eivät ole lain

mukaisia, on hankintayksikön tutkittava, voidaanko tarjoaja sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle hankintalain mukaisilla perusteilla.

- tarjoaja ei toimita tämän ohjeen mukaisia suomenkielisiä selvityksiä pyynnössä esitetyssä määräajassa.
- jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on syyllistynyt hankintalain 80 §:ssä mainittuihin rikoksiin, kuten osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan, lahjuksen antaminen, veropetokseen, törkeään rahanpesuun taikka kiskonnantapaiseen työsyrjintään. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintayksikön tulee pyytää tarjoavan yrityksen ja tarjoajan johdon hankintalain mukaiset rikosrekisteriotteet ja tarkastettava, ettei tarjoajaa tai sen johtoa koske hankintalain 80 §:n mukaisia pakollisia poissulkemisperusteita.

10. SELVITYSTEN SÄILYTTÄMINEN

Tilaajavastuulain mukaa hankintayksikön tulee säilyttää saadut selvitykset vähintään kaksi vuotta siitä, kun sopimus on päättynyt.

11. ULKOMAISEN TYÖNTEKIJÄN TYÖNTEKO-OIKEUDEN PERUSTE

Ulkomaalaislain (301/2004) mukaan työnantajan on varmistuttava siitä, että palvelukseen tulevalla ja palveluksessa olevalla ulkomaalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa.

Ulkomaisen työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden työskennellessä aliurakointityössä tai vuokratyövoimana, on Suomessa toimivalla pääurakoitsijalla tai pääteettäjällä velvollisuus varmistua ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteesta.

Ulkomaalaisella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen. Ulkomaalaiset työntekijät voidaan jakaa kolmeen ryhmään;

- Pohjoismaiden kansalaiset

- EU/ETA-maiden kansalaiset
- Kolmansien maiden kansalaiset

Ulkomaalaislain mukaan EU/ETA-maiden kansalaiset eivät tarvitse työntekijän oleskelulupaa työskennelläkseen Suomessa.

Työntekijän oleskeluluvalla tarkoitetaan ulkomaalaislain mukaan kolmansien maiden kansalaisilta vaadittavaa lupaa oleskella Suomessa, kun hänen tarkoituksenaan on sellaisen ansiotyön tekeminen, johon hänellä ei ole oikeutta muun oleskeluluvan nojalla tai ilman oleskelulupaa.

Suomalaiseen yritykseen suoraan palkattu ulkomaalainen on Suomessa työskennellessään työehtojen suhteen samassa asemassa kuin suomalainen. Sekä ulkomaalaiseen että suomalaiseen työntekijään on siis sovellettava samoja Suomessa voimassa olevia työehtoja.

Kaupunkikonsernin hankinnoissa on toimittajan sekä tilaajan varmistuttava siitä, että kaupunkikonsernin työmailla ja muissa työkohteissa työskentelevillä ulkomaalaisilla on työnteko-oikeus Suomessa. Pääurakoitsijan on säilytettävä työmaalla tiedot ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden perusteista.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii ulkomaalaisten työntekijöiden työnteko-oikeuden tarkistamisesta sopivalla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3–6 kuukauden välein.

Rakentamistoimintaan liittyvään selvitysvelvollisuuteen sisältyy lisäksi velvollisuus selvittää, että kaikilla lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon.

Lisätietoja löytyy työsuojeluhallinnon verkkopalvelusta
https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/ulkomainen-tyontekija

12. TYÖPERÄISEN HYVÄKSIKÄYTÖN TAI IHMISKAUPAN RISKI

Hankinnan suunnittelu-/valmisteluvaiheessa tulee arvioida työperäisen hyväksikäytön tai ihmiskaupan riski. Jos riski havaitaan, tulee toimia Vantaalla käytössä olevan prosessin mukaan. Asia tulee huomioida tarjouspyyntövaiheessa ja sopimukseen tulee kirjata riskiä pienentäviä ehtoja

(ml. sitoutuminen ILO:n relevantteihin yleissopimuksiin). Mikäli riski havaitaan tai epäillään, tulee sopimukseen kirjata oikeus auditointiin ilman ennakkoilmoitusta. Sopimuksen voimassaoloaikana sopimusseurantaan tulee sisällyttää riskitason mukaiset seurantakeinot. Käytössä tulee olla selkeä prosessi ja ohjeistus toimimiseksi tilanteissa, joissa herää epäilys työperäisestä hyväksikäytöstä tai ihmiskaupasta.

Palveluntuottajan ja alihankkijan tulee noudattaa soveltuvaa työehtosopimusta sekä vähintään alla olevia ILO:n yleissopimuksia:

29/1930 (Pakollinen työ)
87/1948 (Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelu),
98/1949 (Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen),
100/1951 (Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka),
105/1957 (Pakkotyön poistaminen),
111/1958 (Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä),
138/1973 (Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä) sekä
182/1999 (Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi).

13. POIKKEUKSELLISEN ALHAISET TARJOUKSET

Hankintalain mukaan hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

Selvitys tulee pyytää, jos tarjoushinta suhteessa arvioituihin kustannuksiin on niin alhainen, että on ilmeistä, ettei hankintaa voida tarjotulla hinnalla sopimuksen mukaisesti suorittaa. Selvitys pyydetään myös silloin, jos on ilmeistä, että tarjotulla hinnalla ei ole mahdollista hoitaa lain mukaisia työnantajavelvoitteita eikä maksaa työntekijöille työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

14. KULUNVALVONTA JA HENKILÖTUNNISTEET

Tilaajavastuulain mukaisissa hankinnoissa, joissa toimittajan henkilökuntaa työskentelee kaupungin työkohteessa, on tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettävä ehto kuvallisen henkilötunnisteen käytöstä sekä sen että työntekijät on merkitty julkiseen veronumerorekisteriin. Henkilötunnisteen tulee sisältää veronumeron. Tilaajaan tulee valvoa henkilötunnisteen käyttöä sekä vaatia käytön dokumentointia kaupungin työkohteissa.

Tilaajan tulee varmistaa, että toimittaja huolehtii henkilötunnisteen käytöstä sovitulla tavalla esimerkiksi yhteisissä neuvotteluissa, työmaakokouksessa tai muulla tavoin noin 3-6 kuukauden välein.

Tunnistetta ei kuitenkaan tarvitse olla, jos kyse on tilapäisesti tavaraa rakennuskohteeseen kuljettavasta henkilöstä.

Kaupunkikonsernin työmailla tulee pitää ajantasaista kulkulupaluetteloa (luettelo työmaalla työskentelevistä henkilöistä), jossa on vähintään Rakennusteollisuus RT ry:n kulkulupaluettelomallin mukaiset tiedot. Sähköistä kulunvalvontasovelluksen käyttöä suositellaan rakennustyömailla aina, kun se on mahdollista.

15. ALIHANKINNAN KETJUTTAMINEN RAKENNUSURAKOISSA

Kaikki alihankkijat tulee hyväksyttää tilaajalla. Vantaan kaupungin kanssa sopimussuhteessa olevan urakoitsijan alihankkijalla/ aliurakoitsijalla on oikeus antaa osa hankinasta/ urakasta edelleen alihankintana/ aliurakkana. Tätä pidempiä alihankintaketjuja ei hyväksytä ilman erityisen perusteltua syytä. Selvitykset alihankkijoista on saatava ennen toimittajan hyväksymistä, mikäli tarjoajaa ei ole velvoitettu nimeämään alihankkijoita jo tarjouksessa.

Kaikki alihankkijat/ aliurakoitsijat tulee hyväksyttää tilaajalla, jollei muuta ole sovittu. Tilaaja vaatii tilaajavastuulain mukaiset selvitykset alihankkijoista/ aliurakoitsijoista ennen työn aloittamista. Palveluntuottaja / urakoitsija vastaa, että kyseiset selvitykset ovat kunnossa ja luettelot ajantasaiset koko sopimuksen voimassaoloajan. Alihankkijaa/ aliurakoitsijaa ei hyväksytä, ellei hyväksyttyjä selvityksiä ole saatu.

16. PAKOTEPÄÄTÖKSET

Euroopan Unioni on antanut asetuksia ja päätöksiä, joissa pakotteita asetetaan. Rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleville luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat taikka näiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä, minkä lisäksi on kiellettyä asettaa mitään varoja tai taloudellisia resursseja suoraan tai välillisesti näiden saataville tai hyödynnettäviksi. Pakotteet koskevat yritystä, jos pakotelistalla oleva luonnollinen omistaa enemmistön yritykset osakkeista tai joka osakassopimuksen nojalla käyttää määräysvaltaa yrityksessä. Venäjän lisäksi myös Valko-Venäjään ja valkovenäläisiin yksilöihin kohdistuu tällä hetkellä pakotteita liittyen Ukrainan tilanteeseen.

Hankintayksikön tulee tarkastaa ennen sopimuksen allekirjoitusta, ettei sopimuskumppani ole pakotteiden alainen.

Lisätietoa pakotteista löytyy esim.
https://www.hankinnat.fi/ajankohtaista/2022/sota-ukrainassa-vaikutukset-hankintasopimuksiin

17. TIETOJEN LUOVUTTAMINEN VEROHALLINNOLLE

Rakentamistoimintaan liittyvät urakkasopimukset ilmoitetaan verohallinnolle kuukausittain.

Rakennustyömaan päätoteuttajan tai pääurakoitsijan pitää ilmoittaa työmaalla työskentelevien tiedot Verohallinnolle. Työtekijätiedot ilmoitetaan työmaarekisteripalvelusta Vastuugroup.fi palvelun tai muun vastaavan palvelun kautta.

Urakkatiedot ilmoitetaan Katso-tunnisteella Ilmoitin.fi-sivuston kautta.

Tietojen luovuttamisessa verohallinnolle seurataan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja verohallinnon ohjeita.

18. HANKINTAILMOITUKSEEN TAI TARJOUSPYYNTÖÖN JA SOPIMUKSEEN KIRJATTAVAT EHDOT

Hankintailmoitukseen tai tarjouspyynnön ja sopimukseen on kirjattava seuraavat ehdot.

1. Hankintailmoituksen tai tarjouspyynnön ehto rekisteröitymisen selvittämiseksi:

Tarjoaja on oltava rekisteröitynä kaupparekisteriin, ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, mikäli lainsäädäntö edellyttää rekisteröitymistä. Jos tarjous tehdään ryhmittymänä, vaatimus koskee kaikkia ryhmittymän jäseniä.

Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen hankinnan yhteydessä.

2. Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen tarjoajalta kerrottujen tietojen saamiseksi hankintailmoitukseen tai tarjouspyyntöön on sisällytettävä seuraavat tiedot sisältävä ehto:

Tarjouksen tekijän on toimitettava pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa hankintayksikölle seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty sekä

- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty. Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Tällainen yhteisö on esimerkiksi rakennusalalla toimiva Rakentamisen Laatu RALA ry tai Vastuu Group.

Ulkomaisen tarjoajan on toimitettava hankintayksikön pyynnöstä suomen kielellä ja siinä esitetyssä määräajassa vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tämä on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen tai jos tämä ei toimita edellä mainittuja selvityksiä suomenkielisinä pyynnössä esitetyssä määräajassa.

3. Verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen selvittäminen sopimussuhteen aikana ja hankintasopimukseen sisällytettävä seuraava:

Toimittajan on toimitettava hankintayksikölle sopimussuhteen aikana vähintään 12 kuukauden välein seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty sekä
- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Tällainen yhteisö on esimerkiksi rakennusalalla toimiva Rakentamisen Laatu RALA ry tai Vastuugroup.fi.

Mikäli toimittaja on liittynyt Vastuugroup.fi Valvoja-palveluun, ei toimittajan tarvitse toimittaa edellä mainittuja selvityksiä.

Ulkomaisen toimittajan on toimitettava hankintayksikön pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa suomenkieliset vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden hankintayksikölle jättämispäivästä laskettuna.

Lisäksi toimittajan on toimitettava hankintayksikölle sopimussuhteen aikana sen vaatimuksesta ja vaatimuksessa esitetyssä määräajassa edellä esitetyn mukaiset sekä muut tilaajavastuulain mukaiset selvitykset.

Hankintayksiköllä on oikeus purkaa sopimus, jos toimittaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen tai jos toimittaja ei toimita määräajassa kyseisiä selvityksiä. Ennen sopimuksen purkamista hankintayksikön tulee kirjallisesti huomauttaa toimittajaa laiminlyönnistä ja ilmoittaa sopimuksen purkamisen uhasta, ellei laiminlyöntiä korjata tilaajan vaatimassa kohtuullisessa ajassa.

4. Työhön sovellettavan työehtosopimuksen tai keskeisten työehtojen sekä työterveyshuollon järjestämisen selvittäminen hankinnan yhteydessä sekä todistus tapaturmavakuutuksesta

Edellä kerrottujen tietojen saamiseksi on hankintailmoitukseen tai tarjouspyyntöön sisällytettävä seuraava ehto:

Tarjouksen tekijän on toimitettava pyynnöstä ja siinä esitetyssä määräajassa hankintayksikölle selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitys työterveyshuollon järjestämisestä työntekijöille ja todistus tapaturmavakuutuksesta.

Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden hankintayksikölle jättämispäivästä laskettuna.

Tarjoaja suljetaan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tämä ei toimita selvitystä pyynnössä esitetyssä määräajassa tai jos hankintayksikkö arvioi saadun selvityksen perusteella, että tarjoaja on syyllistynyt vakavaan virheeseen ammattitoiminnassaan.

5. Ulkomaisen työntekijän työnteko-oikeuden peruste

Valvonnan toteuttamiseksi tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen tulee sisällyttää ehto:

Palveluntuottajan on valvottava ja pyydettäessä osoitettava, että työmaalla työskentelevillä henkilöillä on työnteko-oikeus Suomessa koko sen ajan, kun sopimus on voimassa. Tämä osoitetaan ylläpitämällä ajantasaista luetteloa työmaalla työskentelevistä henkilöistä sekä näyttämällä pyydettäessä tilaajalle kopiot työntekijöiden passeista tai EU/ETA-maiden kansalaisilta vaihtoehtoisesti kopiot virallisesta henkilötodistuksesta.

Ulkomaalaisen tarjoajan lähetetystä työntekijöistä on pyydettäessä esitettävä A1-todistus (EU:n tai tai ETA:n alueelta lähetetyt työntekijät) tai vastaava todistus (sosiaaliturvasopimusmaat) tai eläkevakuuttamista koskeva muu selvitys.

6. Kulunvalvonta ja henkilötunnisteet

Kun kyseessä on työturvallisuuslain mukainen yhteinen rakennustyömaa (työturvallisuuslaki 52a §), on tarjouspyyntöön ja sopimukseen on otettava ehto:

Pääurakoitsijan tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaavan urakoitsijan on huolehdittava siitä, että jokaisella yhteisellä rakennustyömaalla työskentelevällä on työmaalla liikkuessaan näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen tunniste, joka sisältää veronumeron. Tunnisteesta on käytävä ilmi, onko työmaalla työskentelevä työsuhteessa oleva työntekijä vai itsenäinen työnsuorittaja. Työntekijän tunnisteessa tulee olla työnantajan nimi.

Jokaisen urakoitsijan tulee valvoa omien työntekijöidensä osalta kuvallisen tunnisteen käyttämistä.

Työmaalla tarvittavien kulkulupien myöntämiseksi on jokaisen urakoitsijan ilmoitettava pääurakoitsijalle tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaavalle urakoitsijalle ennen työvaiheen aloittamista omien ja alihankkijoidensa työmaalla työskentelevistä henkilöistä:

1) henkilön etu- ja sukunimi, syntymäaika ja veronumero;
2) työmaalla työskentelyn alkamis- ja päättymispäivämäärä;
3) työntekijän työnantajan nimi ja Y-tunnus tai sitä vastaava ulkomainen tunniste;
4) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 8 §:ssä tarkoitetun edustajan nimi ja yhteystiedot Suomessa.

Pääurakoitsija tai työmaan johtovelvollisuuksista vastaava urakoitsija laatii tietojen perusteella kulkulupaluettelon (luettelo työmaalla työskentelevistä henkilöistä) ja pitää luetteloa ajan tasalla. Luettelossa tulee olla vähintään Rakennusteollisuus RT ry:n kulkulupaluettelomallin mukaiset tiedot. Sähköisen kulkulupasovelluksen käyttöä suositellaan aina, kun se on mahdollista.

Ulkomaalaisen työntekijän osalta tulee lisäksi ilmoittaa työnteko-oikeuden peruste.

Kun kyseessä on muu työkohde, on ehto seuraava:

Toimittajan on huolehdittava siitä, että kaupungin työkohteessa työskentelevillä henkilöillä on henkilökohtainen tunniste, johon on merkitty henkilön nimi ja

työnantaja ja veronumero. Tunniste kiinnitetään työvaatetukseen siten, että se on helposti nähtävissä. Vastaava ehto on otettava toimittajan tekemiin alihankintoja ja työvoiman vuokrausta koskeviin sopimuksiin.

Puuttuvista henkilötunnisteista voidaan määrätä hankintasopimuksessa sovittu sopimussakko.

7. Alihankinnan ketjuttaminen rakennusurakoissa

Tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen tulee ottaa seuraava alihankinnan ketjuttamisen rajoittamista koskeva ehto:

Tilaajaan/ rakennuttajaan (alueurakassa kaupunkiin) sopimussuhteessa olevan urakoitsijan alihankkijalla/ aliurakoitsijalla on oikeus antaa osa urakasta edelleen alihankintana/ aliurakkana. Hankinnan/ urakan ketjuttaminen tätä pidemmälle ei ole mahdollista ilman erityisen perusteltua syytä ja siihen on saatava tilaajan/ rakennuttajan (kaupungin) kirjallinen suostumus.

Ennen sopimuksen tekemistä alihankinnan/ aliurakan tilaajan on vaadittava ja alihankkijalta/ aliurakoitsijalta on saatava tilaajavastuulain mukaiset selvitykset. Selvityksenä hyväksytään Rakentamisen Laatu RALA ry:n tai Vastuugroup.fi:n antama selvitys. Selvitykset on esitettävä pyydettäessä tilaajalle/ rakennuttajalle (kaupungille) alihankkijan/ aliurakoitsijan hyväksyttämisen yhteydessä.

Tilaaja/ rakennuttaja (kaupunkikonserni) ei hyväksy alihankkijaa/ aliurakoitsijaa (YSE 7 §:n 3 momentin ja AYSE 5 §:n mukaisten pätevien syiden lisäksi), jos

- tämä on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen. Tilaaja/ rakennuttaja voi hyväksyä alihankkijan/ aliurakoitsijan, jos maksujen laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä tai jos alihankkija/ aliurakoitsija on toimittanut maksunsaajan hyväksymän maksusuunnitelman,

- tämä ei ole rekisteröitynyt kaupparekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos laki tällaista merkitsemistä edellyttää,

- tämä ei ole toimittanut selvitystä työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista sekä selvitystä työterveyshuollon järjestämisen ja todistusta tapaturmavakuutuksesta tai

- tämä on elinkeinonharjoittaja, joka on määrätty liiketoimintakieltoon tai yritys, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon

8. Sanktioiden käyttämisen mahdollistamiseksi tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen liitetään ehto:

Jos tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä alihankkijoista/ aliurakoitsijoista ei ole toimitettu sovitulla tavalla tilaajalle, voi tilaaja keskeyttää työstä aiheutuneet maksut palveluntuottajalle/ pääurakoitsijalle huomautettuaan asiasta, eikä palveluntuottaja ole toimittanut selvityksiä huomautuksen jälkeen. Tilaajalla on oikeus pidättää puutteita vastaava osa maksusta.

Lisäksi hankintasopimukseen on liitettävä ehto, jonka mukaan työkohteessa sopimuksen vastaisesti ketjutetun urakoitsijan käytöstä seuraa sopimussakko. Hankintayksikkö määrittelee sopimussakon määräytymisperusteet ja sakon määrän sopimuskohtaisesti.

9. Pakotteiden huomioiminen

Pakotteiden valvonnan toteuttamiseksi tarjouspyyntöön tulee sisällyttää ehto:

Tarjoaja vakuuttaa, ettei Tarjoaja, sen omistajat, vastuuhenkilöt ja/tai lähipiiri, taikka Tarjoajan käyttämät alihankkijat kuulu Euroopan Unionin, Yhdistyneiden kansakuntien (YK) tai Suomen viranomaisten asettamille pakotelistoille.

Ohjeen voimassaolo

Tämä ohje on voimassa XX.XX.20XX alkaen.

Vantaa
Vanda

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm (esim. 01/2026)

Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala/Konsernipalvelut/Hankinnan palveluyksikkö